

Het Studium Generale organiseert in samenwerking
met het LAKtheater en de Leidse Schouwburg:

Schrijvers & theater

Tijd:

dinsdagavond 19.30 - 21.00 uur

Plaats:

zaal 005, Lipsiusgebouw (1175)

(23 maart: zaal 028)

Cleveringplaats 1, Leiden

TOEGANG IS GRATIS, IEDEREEN IS WELKOM!

Schrijvers & theater

9 februari 2010

‘En de rest is stilte’

(uit: *Hamlet* - William Shakespeare)

Het leven en het werk
van Harold Pinter

Harold Pinter (1930 ?-2008) wordt wel gezien als de meester van de subtekst en de betekenisvolle stiltes. Zijn teksten kenmerken zich door de weglating, de suggestie. Zijn theaterstukken werden in eerste instantie gezien als een vorm van Absurdisme, in navolging van Samuel Beckett, maar worden later treffender omschreven als ‘dreigende komedies’. De lezing zal zich toespitsen op zijn theaterteksten waarin hij het onvermogen van de mens om daadwerkelijk met elkaar te communiceren blootlegt. ‘Zijn drama’s zijn als komedies, uitgevoerd op een kruinende rivier vol ijsschotsen’ (Kester Freriks, NRC 9 mei 1997). Nathalie Wevers zal ook aandacht besteden aan de voorstelling *Lucinde* van Stichting Cargo/het Zuidelijk Toneel, dat op de tekst van Pinters *Silence* (1968) is gebaseerd.

Drs. Nathalie Wevers,
theaterwetenschapper en
medeoprichter van de
Firma Theaterkennis

Toneelgroep Cargo/
Het Zuidelijk Toneel, *Lucinde*
LAKtheater,
25 februari 2010

16 februari 2010

Het Piet Paaltjens-mysterie

Wat is de relatie tussen François HaverSchmidt en Piet Paaltjens? Hoe kwam deze beroemde mystificatie tot stand? Een inleiding over HaverSchmidt als Leids student en het vervolg van zijn leven en werk.

Dr. Peter van Zonneveld en Rick Honings MA, Universiteit Leiden

Porgy Franssen, Theo Nijland e.a.
Piet Paaltjens, dé muzikale thriller
Leidse Schouwburg, 25, 26 en 27
februari 2010

23 februari 2010

Judith Herzberg en
de kracht van de suggestie

Judith Herzberg is een meesteres in het suggereren en impliceren. In haar poëzie laat ze de lezer raden wat er tussen de regels wordt gezegd, in haar toneelwerk, waarvan *Leedvermaak* het bekendst is, gaat het vooral om de stiltes in de dialogen.

Prof.dr. Jaap Goedegebuure,
hoogleraar Nederlandse
letterkunde, Universiteit Leiden

Olga Zuiderhoek, *De Caracal*
(Judith Herzberg)
Leidse Schouwburg,
11, 12 en 13 maart 2010

De serie lezingen staat in relatie tot theatervoorstellingen die in het LAKtheater en de Leidse Schouwburg plaats vinden, maar zijn ook als op zichzelf staande lezingen te volgen.

9 maart 2010

‘My sin, my soul.
Lo-lee-ta.’

Vladimir Nabokovs *Lolita*

Lolita. Sinds 1955 is dit niet meer zomaar een meisjesnaam. Voltooid in 1953, afgewezen door vier angstige Amerikaanse uitgeverij en tot twee keer toe bijna in vlammen opgegaan, vond Nabokov *Lolita* uiteindelijk in 1955 onderdak bij de Parijse uitgever van erotische literatuur Olympia Press. Eenmaal gepubliceerd zorgde de roman voor een literair schandaal, een politieke val en een stortvloed van morele verontwaardiging. Tegelijkertijd wordt *Lolita* beschouwd als een van de beste romans van de twintigste eeuw. Wat maakt *Lolita* zo zondig schandalig, en zo zielsovertuigend? Is *Lolita* enkel een misdadige levensgeschiedenis aangehoord door een publiek aan de zijlijn of zitten wij als lezers gevangen in het woordenweb dat de verteller rond zijn *Lolita* weeft? En gaat *Lolita* uitsluitend over een taboerelatie of is er meer aan de hand? Thera Giezen gaat nader in op deze vragen, maar ook zijdelings op ander prozawerk van Nabokov.

Drs. Thera Giezen, aio bij de opleiding Slavische Talen en Culturen, Universiteit Leiden

Urban Myth, *Lolita*

LAKtheater, 10 april 2010

16 maart 2010

Mark Twains zwarte humor

‘Whoever has lived long enough to find out what life is, knows how deep a debt of gratitude we owe to Adam, the first great benefactor of our race. He brought death into the world.’ Dit motto uit een van de latere romans van Mark Twain, *Pudd’nhead Wilson*, is niet alleen kenmerkend voor de zwarte humor van deze beroemde Amerikaanse schrijver, maar laat ook zien hoe gefascineerd Twain zijn leven lang was door het christelijke scheppingsverhaal. Al in zijn eerste boek, een humoristisch verslag van zijn reis naar het Heilige Land getiteld *Innocents Abroad* (1869), gaf Twain een ironische visie op het verhaal van Adam en Eva. Aan het eind van zijn leven wijdde hij er zelfs twee korte boeken aan, die pas lang na zijn dood voor het eerst samen gepubliceerd werden onder de titel *The Diaries of Adam and Eve* (1996). In deze ‘dagboeken’ herschrijft Twain het boek *Genesis* vanuit het (komische) perspectief van Adam en Eva: niet de val uit het paradijs staat daarin centraal, maar de opbloeiende liefde van het eerste mensenpaar en de onbevangen blik waarmee zij de schepping en elkaar aanschouwen. Joke Kardux plaatst dit late verhaal van Twain en de recente toneelbewerking daarvan in de context van zijn veel meer bekende literaire werken *The Adventures of Tom Sawyer* (1876), *Adventures of Huckleberry Finn* (1884) en *Pudd’nhead Wilson* (1894). Er wordt speciale aandacht besteed aan de wijze waarop Twain humor, ironie en andere stijlmiddelen inzette om kritisch commentaar te leveren op de sociale conventies, de religieuze tradities en het maatschappelijke onrecht in zijn tijd.

Dr. Joke Kardux, docent Amerikaanse literatuur en cultuur, Universiteit Leiden

Nilgün Yerli, *De adem van Eva*

Leidse Schouwburg, 8 april 2010

23 maart 2010 (zaal 028)

Orhan Pamuk's roman
Huis van de stilte
in het theater

Het huis van de stilte (1983) is de tweede roman van de Turkse schrijver Orhan Pamuk (Nobelprijswinnaar 2006). Deze roman vertelt over drie kleinkinderen die de zomer doorbrengen in de oude villa van hun grootmoeder. Gebeurtenissen uit het verleden, politieke spanningen en de mysterieuze dood van een van hen bepalen de loop van het verhaal. Alle personages geven hun eigen visie op het hoe, wat en waarom. Het Onafhankelijk Toneel uit Rotterdam heeft deze roman bewerkt tot een voorstelling. Wat doet dit met het verhaal, de personages en de spanning? Hoe ervaren de spelers het politieke klimaat in het Turkije van de jaren zeventig?

Dr. Petra de Bruijn, docent Turkse taal en letterkunde, Universiteit Leiden

Onafhankelijk Toneel,
Het huis van de stilte
LAKtheater, 16 april 2010

LAKtheater, Cleveringaplaats 1
2311 BD Leiden

Voor reserveringen van kaarten voor het Laktheater is het bureau van het Laktheater geopend van ma t/m vr van 14.00 tot 16.30 uur.

Telefonisch reserveren: 071 512 48 90

Online reserveren: www.laktheater.nl

Leidse Schouwburg, Oude Vest 43
2312 XS Leiden

Kaarten voor de voorstellingen kunt u reserveren via de afdeling kaartverkoop van de Leidse Schouwburg. De kassa is geopend op ma t/m za van 16.00 tot 19.00 uur en vanaf 5 kwartier voor aanvang van de avondvoorstelling.

Telefonisch reserveren: 0900-900 1705

Online reserveren: www.leidsechouwburg.nl

30 maart 2010

Ödön von Horváth.
Over kleine luyden

In de lezing behandelt Mart-Jan Zegers het leven en werk van deze Oostenrijks-Hongaarse toneelschrijver (1901-1938). Gedurende de jaren '20 en '30 van de vorige eeuw werd Von Horváth beroemd door een viertal toneelstukken, dat het genre 'volkstoneel' een nieuwe betekenis gaf. Hij was geen politieke maar wel geëngageerde schrijver, die met ongekende nuance het dagelijkse leven van de 'gewone man' op het toneel bracht, met een subtiele kritische ondertoon. Hij veroordeelde zijn tijdgenoten niet, maar schetste met groot mededogen de lotgevallen van de (kleine)burger in het Midden-Europa van het interbellum dat verscheurd werd door hoop en angst. Zegers gaat vooral in op de toneelstukken *Italienische Nacht* (1931), *Geschichten aus dem Wienerwald* (1931), *Kasimir und Karoline* (1932) en *Glaube Liebe Hoffnung* (1932). Hij bespreekt de theatrale en dramatische middelen die Von Horváth gebruikte om zijn uniek theater te creëren dat in velerlei opzichten ook ons hedendaagse leven raakt en ons een spiegel voorhoudt.

Drs. Mart-Jan Zegers, dramaturg en theaterdocent, Hoge School voor de kunsten Utrecht

Toneelgroep Maastricht,
Geloof Liefde Hoop
LAKtheater, 17 april 2010

INFORMATIE/ORGANISATIE
Studium Generale Universiteit Leiden
Postbus 9500, 2300 RA Leiden
je.molenaar@ics.leidenuniv.nl
071 5277295/7296/7283
www.studiumgenerale.leidenuniv.nl